

„...csak úgy remélünk ránk és utódainkra nézve üdvöt, ha szellemi alapon nyugszik jelenünk és jövődönk, ha szellemi alapokon emelkedik anyagi kiképzésünk; és nem viszont.”

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kedves Lendületes Nyertesek!

Kedves Vendégeink!

Akadémiánk alapítója, gróf Széchenyi István a Kelet népe című művében tett e szavakkal hitet az általa oly sokra tartott és máskor „kiművelt emberfőkként” említett szellemi alapokról a nemzet boldogulásának zálogaként.

A ráció, az ésszerű gondolkodást megalapozó megismerés, amely a felvilágosodás nyomán Széchenyi korában lépésről lépésre nyert teret a mindennapokban; a problémák megközelítésében, a megoldások metódusában, azóta is alapvetően határozza meg gondolkodás-módunkat. Például azt, hogy miként tekintünk a minket körülvevő világra, hogyan állítjuk elő az emberiség számára szükséges élelmiszert, miként birkózunk meg a minket fenyegető természeti csapásokkal, vagy éppen a betegségekkel, milyen eszközökkel tartjuk egymással a kapcsolatot és mire tanítjuk gyermekeinket.

Kedves Kutatótársak!

A kíváncsiságból és kételkedésből sarjadt tudomány művelőiként Önök pontosan tudják, hogy milyen sok tanulás, munka, és bizony

küszködés – néha csalódás – az ára egy-egy új, örömteli felismerésnek.

A tudományos eredmények talán elégedettséggel töltik el a kutatót, de a heuréka-pillanat átélésével a feladatot még nem végezte el.

Kutatása során ugyan az általa korábban feltett kérdésre a választ megadta, a tudományos közleményt megírta, de ideális esetben munkájának hatása sokkal több, mint pusztán egy új eredmény a nemzetközi tudomány rendkívül termékeny közegében.

A tudomány ugyanis akkor tölti be igazán szerepét, ha nem csupán új eredményeket és cikkeket produkál, hanem a gondolkodásmódot is alakítja.

Mindazok, akik a Magyar Tudományos Akadémia Lendület programjának nyerteseiként önálló kutatócsoportot alapíthatnak, ezt teszik. A vezetésükkel létrejövő szellemi műhely hatása nem mérhető csupán idézettségi mutatókkal. A közös munka öröme, a kutatói pályával kacérkodó egyetemista tudomány iránti elkötelezettségének elmélyítése, a kritikus gondolkodásra és önálló véleményalkotásra nevelés mind-mind olyan értéke a Lendület programnak, amely nem számszerűsíthető.

Mindezekből pedig hosszú távon legalább annyi, vagy akár több haszna is lehet hazánknak, mint azokból a nagyszerű – többé-kevésbé mérhető – eredményekből, amelyeket a Magyar Tudományos Akadémia vár, sőt elvár a Lendület-kutatócsoportoktól.

E kis tudományos közösségeknek tudományos eredményeiken jóval túlmutató hatása lehet, hiszen tagjai a külvilág felé mutathatják nyitott,

innovatív gondolkodásmódjukat, akár az egyetemen tanítva, vagy akár otthon saját családjuk mindennapjaiban is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Fiatalkorom egyik meghatározó élménye volt Ady Endre nevezetes, *Ismeretlen Korvin-kódex margójára* című, a komposzág hasonlaltal ismertté vált esszéje. Máig fülemben cseng Latinovits Zoltán indulatos hangja. A költő 1905-ben papírra vetett keserű számvetésében, amelyben Magyarország helyéről és Európához való viszonyáról ír, csak néhol kap helyet némi optimizmus. *„A Nyugattal szórványosan már régen elmátkázódtak itt lelkek, Magyarország durva embermatériájából már kicsillant egy sereg differenciálódásra érett és alkalmas molekula”* – fogalmazott. Meggyőződésem, hogy ezek közé a „differenciálódásra érett és alkalmas molekulák” közé tartoznak a tudomány művelői is. Hiszen napjainkban talán a tudomány az, pontosabban a tudományos módszerekhez és a tudományos kérdésfeltevésekhez való viszonyunk az amely világosan mutatja, hogy mennyire mélyen kötődünk az európai kultúrához, az európai gondolkodásmódhoz.

A Lendület program pályázatán nyertes kutatók felelőssége ezért sokszoros. Teljesítményüket természetesen elsősorban a tudományos eredményesség szempontjából értékelik majd. Ha az elmarad, csorbul a hitelesség. Ugyanakkor fontos, hogy mindenki, aki valamilyen formában kapcsolódik az Akadémiának ehhez a kiválósági

programjához, tudja, hogy a Lendület éveknek a szemléletformálás lehetősége miatt önmagán túlmutató jelentősége van.

Tisztelt Hallgatóság!

Nanotechnológia alapú új edzési stratégiák a szárazságtűrés fokozására növényekben.

Bronzkori társadalmi-gazdasági stratégiák a Közép-Duna vidéken: digitális adatBÁZIS a Krisztus előtt 2500 és 1500 közötti korszakról.

A meteoritokban megőrzött nukleáris égéstermékek mint nyomjelzői a Nap és a bolygók születésének.

Három abból a tizenkilenc témából, amelyeket a szakértői értékelések, a Lendület Zsűri és a Lendület Bizottság javaslata alapján Freund Tamás, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke támogatott, így megkezdhetik ötéves kutatási programjuk megvalósítását. A rendkívül eltérő kutatási témák jól mutatják azt a sokszínűséget, amely a Lendület Programot 2009-es indulása óta jellemzi.

Gratulálok a nyerteseknek és eredményekben gazdag, másokat is inspiráló, emlékezetes esztendőket kívánok!

Köszönöm figyelmüket!